

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 255

ANY III — Mataró dimarts 16 agost 1938 — NUM. 640

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

Veïns de Mataró!

Tots els utensilis
inútils de les vos-
tres cases per a les

Brigades de
Recuperació

El silenci de Franco i la posició britànica

A propòsit de la resposta donada per Franco a l'agent britànic a Burgos, el «Daily Telegraph» diu que es lamenta molt a Londres haver d'esperar encara més temps. «Nous retardaments en una qüestió tan estretament relacionada amb l'acord anglo italià i amb la pau europea, són lamentables».

El periòdic afegeix que és difícil de comprendre com, després de cinc setmanes, Franco encara ha de consultar i fixar la seva contestació de principi sobre la qüestió. «El retard és més desagradable encara—afegeix—perquè després de l'acceptació de principi dels facciosos, encara caldrà esperar sis o vuit setmanes per a efectuar la retirada de combatents estrangers.»

El «Daily Herald» diu que Franco no ha indicat la data en què contestarà. Segons el periòdic laborista, es tracta d'una nova maniobra per a guanyar temps. Parla també dels bombardeigs de vaixells britànics i assegura que l'enquesta que es pensa fer sobre aquest assumpte revela un dels pitjors aspectes de la política de Chamberlain respecte d'Espanya.

L'enèrgica posició dels armadors britànics contra els bombardeigs dels seus vaixells per l'aviació estrangera, i la passivitat del Govern anglès, suscita abundants comentaris en la premsa de la Gran Bretanya.

El Govern britànic ha hagut de rectificar i atribuir a una mala intel·ligència el malestar manifestat pels armadors, que rebutgen la comissió d'enquesta proposada pel Foreign Office per tal d'establir les responsabilitats dels bombardeigs en aigües republicanes. El Foreign Office ha publicat la nota següent:

«Entre el Comitè d'armadors britànics que comercien amb la República espanyola i els serveis del Foreign Office, encarregat d'elaborar un programa per al funcionament de la Comissió d'enquesta projectada, s'ha produït una mala intel·ligència. En el curs de la reunió del 28 de juliol els representants dels armadors foren posats al corrent de les línies generals del projecte. En aquesta ocasió no s'indicà que els detalls del projecte quedarien fixats definitivament i aquest fou sotmès al Comitè d'armadors perquè l'estuduessin d'acord amb les Companyies de navegació interessades, i comunicassin després llurs particulars punts de vista. Les decisions adoptades pel Comitè d'armadors el dia 11 d'agost donen a entendre que aquest es troba sota la impressió que el projecte tenia un caràcter definitiu, cosa que no s'ajusta a la realitat. Cal esperar, per tant, que el Comitè es prestarà en una ocasió pròxima a discutir novament la qüestió plantejada. És evident que ABANS D'ARRIBAR A UN ACORD, L'APROVACIÓ DE LES COMPANYIES DE NAVEGACIÓ SERÀ CONSIDERADA COM INDISPENSABLE.»

Els periòdics d'oposició es mostren indignats i recorden que a la Cambra dels Comuns, Chamberlain manifestà que Franco estava disposat a pagar les indemnitzacions si es demostrava que les agressions eren deliberades. Ara es diu que Franco no ha promès res.

Es comenta a Londres que el senyor Chamberlain roman a la capital, a pesar d'haver-se anunciat repetidament que marxaria a continuar les seves vacances. Oficiosament es diu que, encara que el seu estat de salut millora, la progressió és lenta.

Aquest número ha estat sotmès a la censura

DIVENDRES 19, A LES 10 DE LA VETLLA

Grandiós Festival Benèfic

Organitzat pel Sindicat Unic d'Espectacles Públics

a profit de S. I. A.

Vetllada Selecta - L'òpera

MARINA

per MARIA ESPINALT I FELIPE SANTIAGUSTIN

Clinica per a Malalties de la **Pell i Sang** Tractament del Dr. VISA-Dr. Llimós
Tractament ràpid i no operatori de les almorranes (morenes)

Curació de les «fliceres (llagues) de les cames» — Tots els dimecres i dillenges, de 11 a 1 — R. CASANOVA (Sta. Teresa), 50 — MATARÓ

La veritat va obrint-se camí

El senyor Theodore Steeg, ex-president del Consell de Ministres francès, escriu, en l'últim número de la revista «Clarié», sota el títol «Un punt de vista estrictament francès», ço que segueix:

«Fent abstracció de la meua ardent simpatia i de la meua profunda admiració per la República espanyola, em voldria col·locar en un punt de vista estrictament francès i nacional.»

Per a justificar llur intervenció a Espanya, les potències totalitàries asseguren que no persegueixen res més que restablir l'ordre i defensar la civilització europea, contra els perills amb que l'amenaçarien els que volen la victòria dels rojos. Això no és més que un pretext. Tracten d'assegurar-se la simpatia de tots aquells que temen el contagi revolucionari. Exciten els uns contra els altres. Sota aquesta aparença ideològica persegueixen, de fet, una empresa de conquesta i de supremacia.

No és l'any 1936 quan Alemanya dirigeix per primera vegada la seva atenció a Espanya. Els francesos obliden massa aviat la Història, fins i tot la Història no gaire antiga.

El 1868 es va produir una revolució a Madrid. No fou ni violenta ni sagrant. La reina Isabel es veié obligada a abandonar el seu tron i a anar se'n a l'exili. Seguiren unes eleccions que donaren a la Cort una majoria monàrquica. Aquesta començà per rebutjar la forma republicana i confià la regència de l'Estat al general Serrano, mentre era cercat un rei. On era el perill roig? No era qüestió ni de comunisme ni de bolxevisme, ni tan sols de República. I, malgrat tot, Alemanya intervingué per a imposar a Espanya un monarca alemany pertanyent a la família dels Hohenzollern.

Bismark, en una lletra que adreçava al rei de Prússia, subratllava els avantatges d'un projecte semblant: «Hom podria—escriu el 1869—provar entre els espanyols un sentiment d'agraïment envers Alemanya, tralen l'estat d'anarquia contra els que temen aixecar...»

Quant a les relacions amb França, podria ésser d'alguna utilitat tenir a l'altra banda dels Pirineus un país amb la simpatia del qual podríem comptar i amb els sentiments del qual tindria la necessitat de comptar.»

I afegeix: «D'aquesta manera economitzaríem dos Cossos d'Exèrcit.» Aquest argument exercí damunt el rei de Prússia una acció decisiva.

Aquesta cita mostra que el pla d'Alemanya no ha canviat. I que no és a la República Francesa, sinó a França

pura i senzillament a la qual tracta de agafar i ofegar amb la seva acció a Espanya.

I després, ¿és que hom pot oblidar que a Madrid i a Barcelona s'havien instal·lat en el curs de la darrera guerra els centres més actius de l'espionatge alemany? ¿És veritat que a les costes espanyoles els submarins alemanys han trobat refugi i s'han re-ituallat?

El juliol del 1936, la sublevació dels generals rebels no fou espontània ni instantània. Fou concertada i preparada a Berlín, on el general Sanjurjo, que havia d'ésser el cap del moviment i fou la primera víctima, havia acudit per a assegurar-se recursos financers i concursos militars.

A través d'Espanya, el Reich tracta de realitzar les seves ambicions marroquines. Gràcies a Franco, domina al Marroc espanyol. Els seus oficials s'instal·len a Rio de Oro. Totes les colònies espanyoles o portugueses de la costa occidental d'Àfrica estan ocupades per agents o militars alemanys. Els italians, per la seva banda, són amos de les Balears.

De 1914 a 1918, l'Àfrica francesa subministrà a la metròpoli tropes que després ajudaren a assolir la victòria. ¿Com podríem transportar-les el dia que Espanya es converteixi en una colònia italo-germana, el dia que França hagi de fer front a una simple amenaça als Pirineus, a la Mediterrània i a la costa occidental d'Àfrica?

D'aquests fets, que seria fàcil multiplicar-los, sembla que es destaca clarament una conclusió per a tots aquells a qui no cega un esperit frenètic de partit: França està directament interessada en el manteniment de la independència d'Espanya. Li va en això la seva seguretat, li va la salvaguarda i la integritat dels seus dominis africans que s'han convertit ja en una part vivent de la seva carn.

Ara bé, aquesta independència, ¿qui s'atreveiria de sostenir-la si esdevingués la derrota de la República espanyola? Els comandataris de Franco voldran cobrar el que han desemborsat, percebre els interessos; no s'contentaran amb avantatges econòmics i amb concessions industrials.

Els caldran camps d'aviació, ports, per a mantenir a França en estat d'alarma sobre la frontera pirenenca, i per a realitzar la seva activitat a la Mediterrània. ¿Quin és el Govern, quin és la França que podria acceptar el vasallatge d'Espanya, a no ésser que contemplant sense horror les perspectives d'una sort semblant per al nostre propi país?

Lletres del front

A les mares dels herois caiguts de Mataró

Estimades mares dels herois caiguts: Novament prenem la ploma per dirigir nos al poble de Mataró i principalment a vosaltres, per dir-vos el que envers vosaltres sentim aquest grapat de combatents de la nostra enyorada ciutat, en aquests moments en què tan gloriosa ofensiva s'ha emprès a tots els fronts, i principalment al de l'Est.

Nosaltres, els que hem viscut els dies tràgics dels forts combats tinguets contra un enemic potent, però incapaç de deturar l'empenta d'aquest gloriós Exèrcit i menys les ganes de venjança i les ànsies de llibertat.

Som nosaltres els que per mitjà del nostre estimat diari LLIBERTAT us donem a totes el més sentit pesam i us prometem que mentre de nosaltres en

resti un en peu, serà sempre un perill per l'enemic i un venjador dels companys sempre més inoblidables, caiguts prop nostre en la conquesta de la nostra terra catalana, en la qual un dia per nosaltres catalans inoblidable, assoliren posar els peus uns criminals traïdors; i que ara després de fer en ella estada per un quan temps i quan ja es creien ésser els amos de tot, s'aixeca el poble que ja viu cansat de «fanfarroneria» ionta, amb el fusell a l'espatlla i un heroisme sense fi, i treu per sempre més aquesta mala herba que tan mala llevor semblava per tot el nostre poble català.

Escrivint això recordo una escena que valg presenciar i que em va indignar de tal manera que em valgu fer el propòsit de convertir-me en el seu més ferm venjador, perquè altra cosa no valgu poder fer.

Era un xicot alegre, petit i rabassut, ple d'heroisme i ganes de lluitar. Quan arribàrem a primera línia i en el moment d'entrar en combat, vé i m'estreny la mà i amb altre decidit em diu: Company, bona sort i endavant,

a veure quan ens tornem a trobar qui en tindrà més per explicar.

Entrem en combat, i quan ja feia prop de dues hores que lluitàvem sense descans, ens trobem altra volta tots dos; i així que em ven m'abraça i em diu: —Que no t'ha passat res? —No—responc—i a tu? —Tampoc. Apa, doncs, i ens tornarem a separar.

No feia dos minuts d'aquestes quatre paraules, que sento una veu que em semblà coneguda, que cridava amb les poques forces que li restaven: «Camilleros, sanitario...». Jo, en sentir això, m'hi apropo iquina fou la meua sorpresa en veure que el que cridava era aquell xicot amb el qual minuts abans parlava i que ara una maleïda bala se li emportava la seva vida jove, però ell no volgué morir sense abans comunicar-me un secret, i quan acabà i després d'haver-lo embenat el sanitari i quan els camillers se l'emportaven, digué: «Anims, companys, endavant i fora... Jo em moro... però ja sé que vosaltres em venjareu». Dites aquestes paraules i després d'un filac «Visca Catalunya», morí com moren els herois, com moren tots els que lluiten al front de la Llibertat.

Jo, al final d'aquesta escena, no valg poder menys que plorar; sí, valg plorar amb silenci i amb llègrimes sortides del fons del cor la mort d'aquell company del qual fins que em matín haig d'ésser el seu «venjador».

Per això vosaltres, mares que heu perdut algun fill en aquesta ofensiva, ploreu-lo, però ploreu lo amb la convicció que ha mort com moren tots els herois.

I estiguen tan tranquil·les com pogueu, que els seus cossos ja immortals reposen en tombes les quals mai més seran trepitjades per la planta impia de l'invasor.

No us pceu tristes, ni us deixeu influenciar pel pessimisme i males veus.

Treballeu totes per la victòria immediata i prompte aixafament dels traïdors feixistes del territori espanyol.

Res més per la present, estimats matoronins, i fins una altra. Resten vostres i de la causa.

Per la Llibertat! Pels caiguts! Pel benestar! Visca Catalunya! Visca l'Exèrcit Popular!

Pel Grup de Mataró,
X. X.

En Campanya, front de l'Est, 11-8-38.

LLEGIU

LLIBERTAT

Informació local

CLIPÓ DELS INVÁLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 15, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 522.

Els números premiats amb tres pessetes són: 022, 122, 222, 322, 422, 622, 722, 822, 922.

FUTBOL. — «Leones Rojos» i «Mariners». — Entre els equips de futbol «Leones Rojos» i el Destacament de Marina de Mataró es celebrarà al camp de l'Illuro el proper dijous dia 18, a les 5 de la tarda, un partit de futbol, i per la categoria dels jugadors seleccionats promet ésser un acontelxament esportiu.

Si a la categoria dels jugadors afegim que pertanyen a institucions tan glorioses com marina i carrabiners i que els ingressos es destinaran a fins benèfics, es pot esperar que el camp

de l'Illuro hi assistiran gran nombre d'aficionats per a presenciar aquest partit que promet ésser memorable. Al camp de l'Illuro el dijous.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cariuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

AJUNTAMENT DE MATARÓ Conselleria - Regidoria de Finances i Proveïments AVÍS

Proseguint el repartiment general SABÓ LIQUID, d'acord amb l'anunc que es publicà el prop-passat dia 1 del corrent en el diari LLIBERTAT, es fa avinent que durant els dies 17, 18 i 19, o sia dimecres, dijous i divendres, en la saboneria de J. Alerm, es repartirà sabó als ciutadans que estan inscrits en els establiments del

núm. 67 al 92 inclusivus, i a la saboneria de J. Torrents, els ciutadans inscrits als establiments del núm. 93 al 109 també inclusivus, al preu de 2'50 ptes. el quillo.

Mataró, 15 d'agost del 1938.—El Conseller Regidor, Josep Calvet.

—OXIGENANTE DE CARBONES, producte Científico-Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la termoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustible. Es aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pi, plàtan, etc., etc.). Es ven a totes les Drogueries, Ultramarins i Ferreteries.

EXERCICIS DE TIR. — Demà dia 17, de 10 a 12 del matí, les forces de Infanteria de Marina efectuaran exercicis de tir a la platja des de la Riera de Sant Simó fins al lloc que la Comandància Militar de Marina cregui convenient. Ço que es fa avinent al públic en general per tal d'evitar ll molèsties i possibles alarmes.

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST. — Han estat totalment rebutjats dos forts atacs a les nostres posicions de la vorera dreta del Segre; l'enemic ha sofert gran quantitat de baixes. Les forces espanyoles avançaren a més, la seva línia en aquest sector.

A la zona de l'Ebre, durant la jornada d'avui les tropes al servei de la invasió han continuat els seus atacs a Serra Pàndols, ajudades per l'aviació estrangera.

Els aparells republicans, que ahir aconseguiren un assenyat triomf, aterrant 19 avions dels invasors, han actuat avui i han realitzat eficaces serveis de bombardeig i metrallament de les línies i concentracions enemigues.

21 dels nostres caces entaularen combat amb quatre esquadreres enemigues: una de bimotors, una altra de Messerschmidt i dues de Fiats i aterraren un d'aquests aparells que es destroçà al sud de Faló, prop de la Pobla de Massalua. Perdrem un caça, que caigué a les nostres línies, i el pilot resultà mort.

A les 10'35 hores, els aparells republicans combateren amb caces alemanys, i aterraren dos Messerschmidt, un que caigué a Serra de Llaunya, prop de Tivisa, i un altre entre Benifallet i Tivenys. Sofrim la pèrdua d'un caça, i el pilot es llançà en paracaigudes.

FRONT DE LLEVANT. — A la zona de Villamalur, les tropes espanyoles han reconquistat les posicions del Collado, i han recollit material de guerra.

FRONT D'EXTREMADURA. — Les forces al servei de la invasió pressio-

naren sobre les nostres posicions de la vorera esquerra del Zújar, i foren contingudes.

Aconseguiren ocupar el túnel de Las Cabezas, que fou recuperat en brillant contratac propi.

A la zona de Zarza Capilla, l'enemic, protegit per la seva artilleria, aconseguí avançar lleugerament la seva línia.

ALTRES FRONTS. — Sense notícies d'interès.

AVIACIÓ. — Durant l'agressió que en el matí del dia 13 portà a terme l'aviació contra Alacant, el foc dels nostres anflaeris tocà un dels trimotors «Savoia 81», que s'allunyà perdent visiblement velocitat i altura; es comprovà que caigué al mar.

La matíada última, l'aviació estrangera, procedent de Mallorca, bombardejà en quatre ocasions el port i poblat marítims de València. Les agressions foren realitzades per un total de deu trimotors «Savoia», que ocasionaren víctimes, sense que, fins ara, se'n pugui precisar el nombre. També a la nit última foren agredits per l'aviació dels invasors, Tarragona i llocs immediats.

A les 22'30 hores, un hidro estranger, que arribà planejant, llançà sobre la zona portuària de Barcelona, algunes bombes de gran pes. L'aparell enemic fugí cap a Mallorca, perseguit pels nostres caces.

Canvi de nom

El Diari Oficial de la Generalitat publica un decret pel qual s'autoritza el canvi de nom del poble de Cabrera de Mataró pel de Cabrera del Maresme.—Fabra.

Notes de Justícia

El Tribunal Permanent de Pulcerdà ha condemnat a Josep Comellas Albert a trenta anys d'internament en un camp de treball.—Fabra.

Accident

Un obrer que treballava en un dels cups de la casa Muxari i Cia. ha mort pel gas acumulat al fons del dipòsit.—Fabra.

Notes de la Generalitat

El President de la Generalitat ha passat el matí fent diverses visites. No ha rebut als periodistes.

El sotsecretari de la Presidència senyor Raurel ha rebut entre altres visites les dels senyors Galés i Aragai.

El conseller d'Agricultura senyor Calvet, ha rebut la visita de la Federació de Sindicats de la Conca de Barberà i Pins de Llobregat.—Fabra.

La Comissió de Defensa del Parlament

Aquest matí s'ha reunit per primera vegada la Comissió de Defensa del Parlament. Ha estat elegit president de la Comissió el senyor Araquistain.—Fabra.

Estranger

JERUSALEM. — Continuen els incidents en diferents llocs de Palestina. D'una topada ocorreguda en el cim del Mont Carmel han resultat morts sis policies jueus i vuit àrabs.

A Jerusalem ha estat assassinat un policia àrab i un àrab; a un notable jueu li ha estat exigit un rescat de mil lliures esterlines.—Fabra.

De viatge

WASHINGTON. — El secretari de Estat, que ha marxat de viatge a Europa, desembarcarà en un port de l'Índia; visitarà els Països Escandinaus en lloc de Suïssa com s'havia dit primerament.—Fabra.

IMPREMTA MINERVA. — MATARÓ

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

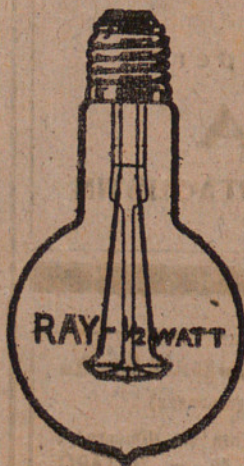
Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit delxaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propi, signi complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

MILESA

Manufactura Ibèrica de Làmparas Elèctriques S.A

Bombetes de tots els tipus

Usuals: «Pera», «¼ watt», «Standard», «Opalines», «Llum del dia».

De fantasia: «Flames», «Esfèriques», «Perfums», «Cilíndriques», «Xinxetes», etc.

Fàbrica a Mataró: FRANCIS LAYROT (Ronda 13) Tel. 108